

Ardeaulul Economic

ERDELYI KÖZGAZDASÁG

Congresul forestier internațional va avea loc în Bratislava

Guvernul cehoslovac a anunțat camerele de industrie și comerț, că al doilea congres forestier internațional va avea loc în Bratislava în 29, 30 și 31 August a. c.

Congresul se va ocupa mai intensiv cu problema dezvoltării branșei forestiere.

Lămuriri referitoare la congres se dau de către secretariatul bursei forestiere din Bratislava.

Autorizări de funcționare și sporiri de capital

Ministerul de industrie și comerț a mai acordat următoarele autorizări de funcționare și sporiri de capital:

Cassa Generală de Economii, Societate Anonimă din Sibiu, sporire de capital dela 100 milioane lei la 155 milioane lei și fuzionare.

»Orion«, societate anonimă din Târgul Mureș, funcționare.

Banca »Gloria«, societate anonimă din Lipova, sporire de capital dela 2.000.000 lei la 10 milioane lei.

Casa de Păstrare, societate pe acțiuni din Percosova, funcționare și sporire de capital dela 15.000 lei la 1.000.000 lei.

Fabrica de bomboane „Plantago” din Timișoara s'a transformat în societate pe acții

În 25 Iunie a. c. a avut loc adunarea fabricii de bomboane „Plantago” din Timișoara, care s'a constituit în societate pe acții în adunarea aceasta.

Capitalul vărsat se cifrează la 1.500.000 lei, care la constituirea societății pe acții s'a urcat la 3 milioane lei.

Membri consiliului de administrație ai societății sunt dnii: director Vilhelm Drexler, director Ludovic Grünberger, director Martin Grünwald, director Bernat Klein, Arpad Kunicsek, notarul public Oct. Puticiu, Dr. Gheorghe Zaharie și Alfred Spira.

În comitetul de supraveghiere sunt dnii: Edmond Fodor, Ede Krausz, Sigismund Kugler și Dr. Emil Taran.

Directori la noua societate sunt dnii: Martin Grünwald și Alfred Spira.

Nou tarif direct de mărfuri româno-ungar

Zilele trecute a fost pus în aplicare noul tarif direct de mărfuri româno-ungar.

Taxele de transport sunt calculate în filleri, atât pentru parcursul român, cât și pentru cel ungar.

Calcularea taxei de transport diferă pentru cantități sub 5000 kgr. 10.000 kgr. și 15.000 kgr. de vagon și scrisoare de trăsură, sau pentru tonajul vagonului întrebuintat.

Noul tarif conține dispozi-

țiuni cu privire la sporiri și reduceri de curs, expedierea mărfurilor în vagoane acoperite și descoperite, transportul mușamalelor, unelte de încărcare, taxarea materiilor pentru protejarea mărfurilor contra căldurii și a frigului, taxele ce se percep pentru declararea interesului de livrare, aplicarea taxelor accesorii, precum și dispoziții referitoare la împrejurările locale, în unele stații române și ungare.

A guvernul nem hajlandó változtatni a szesz törvényen

Baz ország mezőgazdasági és ipari szeszgyárai a közel multban akciót indítottak a szesz törvény módosítása érdekében. A szeszgyárosok azzal érveltek, hogy a jelenlegi rendszer mellett az ország nagy jövedelmi forrásoktól esik el és emellett az adózatlan fekete szesz gyártása is vigan folyik. Egy időben a kormány belát-

ta, hogy ezen a helyzeten változtatni kell és egy bizottságot nevezett ki a szesz törvény módosításának előkészítésére. Ugy látszik azonban, hogy közben más befolyások érvényesültek, mert a legujabb értesülésünk szerint a kormány lemondott erről a tervről és amellől döntött, hogy a jelenlegi szesz törvényt továbbra is fenntartja.

Refacerea căilor ferate

Cui s'au dat primele comenzi — Aprovizionarea cu șini și traverse

Am anunțat în numărul trecut al ziarului, măsurile luate de administrația căilor ferate pentru începerea campaniei de refacere a drumurilor de fier.

În ultima ședință, consiliul de administrație al căilor ferate, a făcut — din creditul de 5 miliarde — următoarele comenzi la:

Uzinele din Franța și Belgia 30.000 tone șine, tip. 45, pentru circa 230 klm. La Uzinele „Reșița” 20.000 tone tip 40, pentru circa 200 klm. Tot la uzinele „Reșița” 5000 tone șine, tip 45 pentru circa 50 klm.

În total s'au comandat 55.000 tone șine, pentru circa 480 klm. de cale ferată.

Cu materialul de cale câștigat dela refacerea liniilor arătate, se va înlocui, în anii următori, materialul de tip prea mic depe liniile laterale.

În programul pentru refacerea rețelei s'a mai prevăzut și dublarea liniilor Mărășești—Tescuci, Adjud—Mărășești și Cernavodă—Constanța, în total 103 klm. de cale.

Comenzile de șini ce se vor face ulterior, vor fi pentru aceste dublări.

Aprovizionarea cu traverse

Pentru refacerea rețelei e nevoie în afară de șine și de material lemnos, adică de traverse.

Pentruca în ansamblul lucrărilor ce vor începe, căile ferate să nu sufere nici o întârziere în aprovizionarea cu toate materialele de cari au nevoie Ministerul de Finanțe a aprobat un credit în valoare de 225 milioane lei, pentru cumpărarea unui mare stoc de traverse.

A Kamarák Szövetsége jóváhagyta a legutóbbi iparkamarai választásokat

A kereskedelmi és iparkamarák szövetségének igazgatósága legutóbbi ülésén foglalkozott az ország különböző vidékén lezajlott iparkamarai választásokkal és a bemutató választási jegyzőkönyvek alapján jóváhagyta a botosani, lugosi, kolozsvári, hojini, burládi, turnu-severini, caracali, pitesti, aradi, tulceai és galati választásokat. Szatmáron és Riminicul-Săratban csupán a kisipari kategóriák megválasztását hagyta helyben, a többi kategóriákra nézve új választást rendelt el. A Kamarák Szövetségének validálása következtében a fent irt kereskedelmi és iparkamaráknál vasárnap tartják meg az alakuló gyűléseket. Kolozsváron az alakuló gyűlés délelőtt 9 órakor kezdődik meg, amikor is Andrei törvényszéki elnök az új tagokat beiktatja.

Nemzetközileg csökkentik a cukortermelést

Brüsszelben néhány nap óta az európai cukortermelők azon tanácskoznak, miképpen tudnának Kuba és Jáva cukortermelőivel a cukortermelés mennyiségét illetőleg megegyezni. Ismeretes, hogy a háboru előtt az egész cukor kétharmad része répacukor volt, később azonban a nádcukor nyomult előtérbe.

— A brüsszeli konferencián rendezni akarják Németország, Csehszlovákia, Belgium, Lengyelország és Magyarország termelését. Kuba 4 millió termelést tartott tenn magának és az európai termelésnek 1.5 millió tonnát engedélyezett. A cukoripartermelők ezzel a koefficienssel nem értenek egyet és egy negyedmillió tonnával többet követelnek. Jáva és Kuba olyan kedvező feltételek mellett termel, hogy valószínűleg újból meg fog indulni a konkurenciadiktált küzdelem. A brüsszeli konferencia Amszterdamban delegációt küldött, hogy Amszterdamban keresztül tárgyaljon a Jáva szigetén termelő holland cukortermelőkkel. Jáva eddig főképen ázsiai területre 3.1 millió tonnát szállított és most azt akarják elérni az európai cukortermelők, hogy ezt a kvótát 2.9 millióra szállítsák le.

Miben látja Tótis Rezső belga királyi konzul, vezérigazgató az ipari válság kivezető útját

Az átmeneti vámtételek visszatérítése az exportnál fellendíthetné az ipari termelést, olcsóbbá tenné a belföldi fogyasztást és sokat lendítené a gazdasági válságon --- A pénzügyi kormány kezében a helyzet megoldásának a kulcsa --- Mit jelent a gyakorlatban az új kényszeregyezségi eljárás törvénytervezete Tótis Rezső belga kir. konzul, a temesvári Gyapjuipar Rt. vezérigazgatójának nyilatkozata az „Ardealul Economic---Erdélyi Közgazdaság”-nak

Az egész országban nagy feltűnést váltott ki Totis Rezső, belga királyi konzul, a Temesvári Gyapjuipar Részvénytársaság vezérigazgatójának a Teksztilyárosok Temesvárott tartott közgyűlésén elmondott beszéde, amely hű reliefje volt a mai súlyos közgazdasági helyzetnek és annak az állapotnak, amelyben ma a nagyipar van. Totis beszédének erős visszhangja támadt ugy szakmai, mint hivatalos körökben. Felkerestük a vezérigazgató urat és felkértük, hogy a mai gazdasági és pénzügyi körülmények között változza a helyzetet.

Totis Rezső királyi konzul, az alábbiakban informálta az „Ardealul Economic” munkatársát a nagyipar súlyosan égető és sürgős problémáiról:

— *Mi a véleménye konzul urnak az új kényszeregyezségi törvényjavaslatról* — tettük fel az első kérdést.

A kényszeregyezségi törvénytervezet kritikái.

— Nincs sok mondanivalóm a kényszeregyezségi törvényjavaslatról. Annyi tény, hogy

az a mai formájában kiszolgáltatta a termelőipart a hitelezőknek.

Amikor Junian igazságügyminiszter terve, hogy kényszeregyezségi törvényt akar megszavaztatni nyilvánosságra került, érintkezésbe lépett velem Comsa Jonel, az erdélyi hitelezői védegyelet elnöke, ki közölte velem, hogy mindent megtesznek, hogy az új törvény méltányos alapon szem előtt tartsa a termelőipar érdekeit. És most kiderül, hogy ez az új törvény valamennyi intézkedése méltányosabb helyzetet teremtett még az okiráltságban ismert moratóriumnál is. Véleményem szerint semmilyen kényszeregyezségi törvény mindaddig nem felel meg a kívánt célnak, amíg a bíróság kezében adja meg a törvényhozó a döntést a kényszeregyezségi helyzet megállapítására.

Ezt a jogot a hitelezőknek kell megadni,

akik megállapíthatják szakszerű tudással és közvetlen anyagi érdekelttségük révén, vajjon valamelyik kereskedő olyan pénzügyi helyzetbe került-e, hogy az szükségessé és

indokolttá teszi a kényszeregyezségi eljárás megindítását? Ismételtelen kijelentem, amíg ilyen intézkedést nem biztosít a kényszeregyezségi törvény, addig

nem látom biztosítva a hitelnyújtók érdekeit.

Nem akarom továbbra firtatni, hogy az új törvény több más eminens szempont folytán sem felel meg a mai kereskedelmi helyzetnek.

Az átmeneti vámtételek problémája.

— *Nagy feltűnést váltott ki konzul ur legutóbb elmondott beszéde, amely a nagyipar helyzetével foglalkozott. Vólna szíves rámutatni azokra a tényezőkre, amelyek mellett a nagy és termelőipar jelenlegi helyzetében javulást remélhet.*

— Tény, hogy az adott körülmények között sokkal fontosabb és nagyobb horderővel bíró kérdések vannak napirinden, mint a kényszeregyezségi törvény. A feltett kérdésre a válaszom röviden összefoglalva a következő:

— Romániában az áru kihelyezési és fogyasztási lehetőség nem kielégítő, ezért tehát az iparnak lehetőséget kell nyújtani, hogy különösebb, az állam részéről érkező áldozatok nélkül

A helyzet kulcsa a kormány kezében van

— Az állam nem hoz semmiféle áldozatot. Tekintsünk csak végig a modern külföldi államháztartásokon és megláthatjuk, hogy minden modern államháztartás ismeri ezeket az átmeneti vámtételeket és annak

közvetlen eredménye kihatóással van a gazdasági helyzet jobb mérlegére.

Nem kell különösebben hangsúlyoznom ennek a kérdésnek a nagy fontosságát. A modern gazdasági eszméket hirdető pénzügyminiszter és az ipari és kereskedelemügyi miniszter figyelmét óhajtanám ezzel felhívni. Meg vagyok győződve arról, hogy a nagyipar, az ipar, de az egész ország gazdasági és pénzügyi helyzetének feljavítása érdekében megteszik azokat az intézkedéseket, amelyekkel életbeléptetik a modern állami gazdálkodás egyik ekszponensét: az átmeneti vámtételek rendszerét és azok visszatérítését.

a termékeit koncentráltan és valorizáltan értékesíthesse.

A mai adott helyzetben erre más mód nincs, mint a nagyipar és az ipar termékeinek módot nyújtani arra, hogy intenzíven ekszportálhasson. Hogy miképpen és hogyan lehetne azt elérni, erre a következőkben válaszolok:

— Nem kér a nagyipar semmiféle áldozatot, csak az a szerény kérelme van, hogy

a vámtörvény végrehajtási eljárásra vonatkozó utasításokat adják ki.

Tudott dolog, hogy a romániai ipar a külföldről nemcsak a nyersanyagok egész tömegét, hanem nagyon sok melléktermelő anyagot kényszerül importálni. Ezen anyagok után horribilis vámtételeket fizet. A megoldás az lenne — és ezzel a kormány versenyképessé tenné az árunkat és elősegítené a kivitel —, ha a kész áru kivitelekör ezeket a tételeket, amelyeket a nyers és mellékanyagok behozatalakor fizetünk, a kész termékek ekszportja során átmeneti tételekként kezelné és azokat visszatérítené. Ezen dől meg a román ipar sorsa: az átmeneti vámtételek visszatérítésén.

— S magától felvetődik a kérdés, vajjon ezeknek a tételeknek a visszatérítése mit eredményezhet. Erre a kérdésre már most a következőkben adhatom meg a választ:

— Azoónali és fokozatos enyhülés áll be a súlyos ipari és nagyipari válságban. Több lesz a munkaalkalom és ennek a kérdésnek a megoldása

hozzájárul a munkanélküliség nagymérvű csökkenéséhez.

A munkanélküliség ma olyan problémája az országnak, amely elsőrendű állami érdek, hogy azon enyhítést hozzanak és azon javítsanak. Ez az út is hozzájárul a munkanélküliség enyhítéséhez. És itt ki kell térnem a *nagyközönségre*, a *fogyasztóra*, amely ma a behozatali vámköteket is megérzi. Hogy csak példákat említsék, az elair után negyven százalékos behozatali vámtételt fizetünk, de horribilis vámtételt költünk el nemcsak az ipari

nyersanyagra, mint festék, a teksztilyártáshoz szükséges mellékanyagokra, hanem az ipari szakma összes ágaiban szükségelt és behozatalra szoruló anyagok mind-mind nagy vámtételeket kívánnak. Lényegében az a helyzet, hogy

az ipar kényszerül ezeknek a cikkeknek a behozatalára,

mert az országban nem lehet azokat kapni és a külföldre vagyunk utalva, importálnunk kell. Ilyen alapon könnyen érthető, hogy miért drágul meg az ipari termelés és miért drágítja meg az ilyen magas vámtételek megfizetésére kényszerült nagyipar a belföldi termelést.

Miért nem exportálhatunk?

— És az elmondottakból könnyen érthető az is, hogy ilyen körülmények mellett miért lehetetlen a kivitel. A helyzet lényeges megértéséhez szükséges az is, hogy az importált nyersanyagokból elkészült áru után

ha visszatérítik a kivitelre szánt áruból az átmeneti vámtételeket, az a belföldi keresletnek is jelentékenyen olcsóbban adhatjuk az árut,

ezt az intézkedést megérezné a fogyasztó közönség, azonban másrészt a pénzügyi helyzeten is javítana és csökkentené azt a nagymérvű tökehiányt, amelyben ma a nagyipar van. Tehát a végső konklúzió.

tegye meg a kormány a szükséges intézkedéseket az átmeneti vámtételek visszatérítésére, mert ez a modern államháztartás követelménye és nemzetgazdasági szempontból is elsőrangú érdekléssel bír.

Totis Rezső belga királyi konzul, vezérigazgató alapos és nagykonceptiójú nyilatkozata nem szorul rá további kommentálásra. Ennek a súlyos nyilatkozatnak ma kétszeres jelentősége van. Az új vámtarifát a kormány a parlament elé akarja vinni. Itt az idő, hogy ennek a külföldön is nagy becsben álló, elsőrangú szakembernek és közgazdásznak a véleményét latba vegyék: az ország érdeke

Videant consules!

Traian Chirilă.

DI Rezső Totis consul belgian și director general despre soluționarea crizei

Restituirea taxelor vamale tranzitorii, ce urmează a se introduce, ar contribui în mare proporție la dezvoltarea industriei, care la rândul ei ar avea posibilitate astfel, ca să iefinească mijloacele de producție și deci produsele industriale --- Guvernul are cheia îmbunătățirii situației --- Ce este proiectul concordatului preventiv?

Declarațiile pe cari le-a făcut ziarului „Ardealul Economic” dl Rezső Totis, consul belgian și director general la „Industria Lânei” din Timișoara

Precizările, pe cari dl. Rezső Totis, consul belgian și director general la *Industria de Lână* din Timișoara, le-a făcut la adunarea fabricanților de textile în Timișoara, au făcut mare senzație interesând marea industrie.

Precizările dlui Totis au avut ecou nu numai în cercurile de branșe, ci și în acele oficiale.

Dl. Totis solicitat a făcut importante declarații ziarului „*Ardealul Economic*” în legătură cu posibilitățile, cari se oferă pentru înlăturarea crizei, ce bântuie la noi.

Între altele dl. Totis ne-a declarat următoarele despre

proiectul concordatului preventiv,

care acum se legiferează:

— Nu am multe de spus despre proiectul concordatului preventiv, care în forma actuală nu servește dezvoltarea industriei, ci

deservește creditorilor producția

la noi.

Atunci, când dl. *Iunian* a căutat să alcătuiască proiectul concordatului preventiv, dl. *Ionel Comșa*, președintele Uniunii Creditorilor din România mi-a declarat, că se vor avea în vedere și interesele producției.

Și acum se constată, că proiectul prevede un regim mai lamentar decât cel al moratoriului, în vigoare în Vechiul Regat.

— Eu sunt de părerea, că nici o lege de concordat preventiv nu va corespunde cerințelor, până când deciziile depind de tribunale.

Ar trebui să se lase dreptul în seama creitorilor, cari sunt interesați, ca să opineze, dacă se poate sau nu aplica cuiva procedura de concordat preventiv.

Țin să accentuez, că eu nu cred asigurate drepturile creditorilor

până ce nu vor fi investiți creditorii cu dreptul de a decide ei cui să i-se autorizeze aplicarea procedurii de concordat preventiv.

— Nu caut să mai insist și asupra altor puncte, fiindcă nici în acele nu corespunde intereselor și situației comerțului.

Problema taxelor vamale tranzitorii.

— Foarte mare ecou au avut precizările Dv. pe cari le-ați făcut în legătură cu situația mării industriei și din acest motiv v'am ruga să binevoiți a ne specifica modalitățile prin cari s'ar putea înlătura actuala criză acută — am insistat.

— Este cert, că în actualele împrejurări sunt la ordinea zilei chestii mai importante și mai mari, decât cea a concordatului preventiv. La întrebarea Dv. pot să rezum răspunsul:

— În România nu este satisfăcătoare posibilitatea de plasare și consum a produselor. Din acest motiv este necesar să se dea posibilitate întreprinderilor, că să-și poată

desface concentrat și valorizat produsele

Cheia situației este în mâna guvernului

— Statul, cu aceasta nu face sacrificii. Privind bugetele fiecărui stat modern, putem să constatăm, că în aceste se evidențiază

taxe vamale tranzitorii, cari contribuiesc foarte mult la îmbunătățirea bilanțului

fiecărui stat.

— Nu este necesar să accentuez separat marea importanță a acestei chestii, asupra căruia cred necesar a atrage atenție dlor miniștri de comerț și de finanțe, cari propagă idei economice moderne. Sunt convins că în interesul industriei și a vieții economice, vor lua dispozițiile, cari au menirea de a evidența o administrație modernă de stat.

— Una dintre aceste dispoziții ar fi și introducerea regimului taxelor vamale tranzitorii, cari ar urma să se restituie, după cum am precizat.

— Acum se ivește întrebarea, că oare ce se va putea obține prin restituirea taxelor tranzitorii? Iată răspunsul:

— Imediat succesiv se vor resimți ameliorări în viața industrială, ajunsă în acută criză de acum. Se vor oferi astfel mai multe posibilități de lucru și astfel

se va reduce numărul somerilor

pentru că în acest scop nu se reclamă sacrificii dela stat. În această situație este necesar să se creieze posibilități, ca să se poată exporta intensiv. Modalitățile necesare le rezum în următoarele:

— Marea industrie nu reclamă nici un sacrificiu, dar are modesta cerere, ca

să se dea urgent instrucțiunile de aplicare a legii vamale

și nu târziu. Doar se știe că industria română este nevoită să importeze nu numai materii prime ci și alte produse laterale. Pentru aceste produse se cer taxe exagerate. Modalitatea acceptabilă ar fi, ca guvernul să considere tranzitorii aceste taxe exagerate și să ni-le restituie la exportarea produselor fabricate, înlesnind astfel concurența produselor române pe piețele streine.

într'o vizibile mare proporție.

— Somajul este una dintre cele mai mari inconveniente unui stat și interes suprem de stat reclamă, ca somajul să nu ia proporții mai mari. Și prin această cale se poate reduce somajul.

— Acum cred necesar să trec și la chestia consumatorilor, pentru cari constituiesc o mare sarcină taxele vamale.

— Să nu amintesc multe: pentru importul inului plătim 40 procente în taxe vamale. Dar mai plătim uriașe sume și în taxele vamale, ce se reclamă la importul de materiale laterale necesare întreținerii uzinelor. Și aceste

suntem nevoiți să le importăm din streinătate

pentru că în România nu se produc.

— În astfel de împrejurări se poate constata ușor, că de ce se scumpesc produsele.

De ce nu putem exporta?

Din cele evidențate foarte ușor, se poate constata că de ce nu putem exporta. Doar

restituindu-se la exportarea produselor fabricate, taxele vamale achitate la importarea materiilor prime, s'ar putea crea o iefinire considerabilă

în favoarea consumatorilor și s'ar putea contribui și la îmbunătățirea situației financiare, micșorând și lipsa de capital, în care au ajuns întreprinderile.

— În consecință se reclamă, ca guvernul să ia dispoziții pentru

introducerea restituirei taxelor vamale tranzitorii atât de importante pentru viața națiunii economice

și pentru o gospodărie modernă de stat.

Declarațiile de mare concepție și documentate ale dlui Totis nu reclamă nici un comentariu. Aceste declarații sunt de o dublă importanță azi, când guvernul legiferează tariful vamal.

În consecință acum este timpul, ca să se precumpănească opiniile dlui Totis, care și în streinatate este prețuit, ca un specialist economic de primul rang. Interesele statului reclamă, ca să se onoreze părerile aceste și deci:

Videant consules.

Traian Chirilă

Megalakult a Romániai Magkereskedők Országos Szövetsége

A napokban tartotta alakuló közgyűlést Temesváron a Romániai Magkereskedők Országos Szövetsége. A gyűlésen nagy számmal vettek részt az ország minden részéről odaérkezett magkereskedők. A megjelenésben akadályozott cégek csaknem kivétel nélkül levélben jelentették be csatlakozásukat az alakuláshoz. Eddig a romániai magkereskedelem teljesen szervezetlen volt és így a kormányok existenciális érdekeibe vágó kérdésekben meghallgatása nélkül tettek intézkedéseket. Nem vehettek részt az egyes országok hasonló szövetségei által évente tartott vilákkongresszusokon sem.

Az alakuló gyűlést Kun Richard, az Erdélyi és Bánáti Kereskedelmi Testületek Szövetségének elnöke vezette. Dr. Klein Vilmos hosszabb beszéd keretében ismertette a szervezet céljait, hivatását és javaslatára a közgyűlés egyhangú határozattal a szövetség megalakítását határozta el. A szövetség elnöke Alföldy Pál, az aradi „Mezőgazdák” Kereskedelmi r.-t. vezérigazgatója lett, ezenkívül választottak egy hét tagból álló végrehajtóbizottságot. A szövetség működését jogiszemélyiségének elismerése után nyomban megkezdte.

Olvassa a

Lemnul-t

SĂPTĂMÂNA

Băncile din Cluj au cerut Inspectoratului Muncii, ca să le permită prelungirea orelor de serviciu în vederea încheierii lucrărilor necesare pregătirii bilanțurilor semestriale. Cererea a fost înaintată Ministerului Muncii, care a refuzat să autorizeze prelungirea orelor de serviciu și astfel băncile sunt obligate să respecte dispozițiile din legea repausului duminical.

Lucrătorii minelor din Lupac ale Societății Minelor de Cărbuni din Banat, au pornit acțiune să li-se urce salariile. Tratativile pornite nu s'au încheiat cu rezultatul dorit și astfel izbucnirea grevei este iminentă.

Banca Comercială Italiană din Milano a cerut dela Tribunalul din Arad, ca să deschidă acțiune de faliment contra marului comerciant de apă Mauriciu Hirschfeld din Arad, arestat în Milano.

Banca a cerut acțiunea de faliment pentru o pretensiune de 2.700.000 lei.

Comerciantul Hirschfeld a fost arestat în Milano sub pretext de înșelăciune creditară și acest comerciant și acuma este menținut în arest la Milano.

Comercianții urmăresc cu curiozitate soluționarea cererilor băncii din Milano.

Fabrica de chibrituri din Cluj a avut licitație în 10 Iulie a. c. pentru a se aproviziona cu 2000 metri cubici de lemne necesare fabricării de chibrituri.

La licitație au participat 13 firme. Ofertele se vor examina de către Direcțiunea Generală a Monopolurilor Statului din București.

Noul tarif vamal, care va fi pus în aplicare în cursul acestei luni, prevede că toate convențiile comerciale cu țările vecine și amice cu cari suntem în relații de amicitie trebuiesc încheiate în cel mult șase luni dela punerea în aplicare a noului tarif vamal. Tratativile în acest scop vor începe parte în cursul lunii Septembrie a. c.

Tratativile vor fi de scurtă durată.

Comisiunea specială care a funcționat pe lângă Ministerul de finanțe și care s'a ocupat cu modificarea actualei legi generale a vămilor și-a terminat complect lucrările.

Ele au fost înaintate spre examinare dlui Mihai Popovici, ministru de finanțe.

De oare ce această lege este o lege de organizare și nu una producătoare de venit, s'a hotărât ca ea să fie depusă în Parlament în sesiunea de toamnă.

Az új kényszeregyezési eljárás reményében, fizetési szabotálás vette kezdetét az adósok körében

Hitelleépítéssel felelnek az ipar, a nagykereskedelem

A kényszeregyezési törvényt a kamara és a szenátus már megszavazta, még életbe sem lépett, azonban már annak nehézségeivel kell küzdeni. A kényszeregyezési törvény célját tévesztette, az igazságügyminiszter és a kormány nem érik el a várt eredményt.

A helyzet ma az, hogy különösen a hitelezők sérelmezik a kényszeregyezési törvény szakaszait. Kifogásolják, hogy a kormány az ötvénszázalékos kvótát szavaztatta meg a parlamenttel,

hogy három évi időtartamot engedélyez a kvóta lefizetésére és végül, hogy nem kér a törvény semmiféle garanciát a kvóta lefizetésére.

A helyzet a törvény megszavazása után igen szomorú. Általános szabotálás indult meg és megállapítható, hogy az nem védelmezi meg kellőképpen a termelés folytonosságát. Valószínű, hogy a jelenlegi körülmények mellett a törvény életbeléptetése után

inváziószerűen kéri maguk ellen a kereskedők az eljárás bevezetését.

Hogy ezek az aggodalmak jogosak, arra az alábbi példa szolgál igazolásul.

Egyik temesvári ipari üzemtárustulajdonosa, akinek Erdélyben jelenleg kilenc millió

lei künlevősége van, az elmúlt héten üzleti inkasszó uton volt. Nem történt semmi különösebb, a kilenc millióból feltétlenül jónak mondott két millió inkasszó helyett mond és ird összesen huszonkilencezer leit tudott csak behajtani, ebből tizennégyezer leit felemésztettek a költségek. Mi a tanulság ebből: az, hogy

a kényszeregyezési törvény reményében fizetési szabotálás indult meg az adósok körében.

A termelőipar és hitelezővilág természetesen represzáliával fog élni. Az első represzália az, hogy sürgős hitelleépítést visznek keresztül. Ez maga után vonja az üzemi redukción, növeli a munkanélküliséget és elősegíti a nyomort. A termelőipar hangsúlyozza, hogy a kormány semilyen tekintetben nem védte meg az érdekeit a kényszeregyezési törvényjavaslatban. Ezt mondja a belföldi ipar, vajjon akkor a külföld milyen állaspontra fog helyezkedni?

A mai szomorú helyzet egyenesen felteszi a kérdést: vajjon nem-e lenne jó ezt a törvényt még életbeléptetése előtt alapos revízió alá venni az összes érdekelt felek meghallgatása után...?

Fabricanții sunt mulțumiți cu noul tarif vamal

In urma noului tarif vamal fabricile, cari lucrează material brut indigen se vor desvolta mai intensiv, iar acele, cari lucrează material brut din streinătate, vor regresa

In urma noului tarif vamal, întocmit pe baze de protecționism agrar, și care, după păreri guvernamentale, are menirea să contribuie la ieftinirea traiului, se reduc taxele mai multor produse ce se importă din streinătate.

In chestia noului tarif vamal, un conducător dela „U. G. I. R.” din Cluj, ne-a declarat următoarele:

— In chestia noului tarif vamal, s'au iscat divergințe grave între Ministerul de comerț și cel de finanțe, avându-se în vedere, că tariful acuma s'a elaborat de către Ministerul de Industrie și Comerț, pe când în trecut era întocmit de Ministerul de Finanțe, care avea în vedere mai mult echilibrarea bugetului.

— Noul proiect s'a elaborat fără să se solicite opinia ministrului de finanțe și din acest motiv s'au agravat divergințele.

— In fine dl. Madgearu a declarat, că va prezenta proiectul și dlui Popovici, ministru de finanțe, și astfel diver-

gintele s'au aplanat întru câtva.

— Dintre fabricanți, cam 80 procente sunt mulțumiți cu noul proiect, sperând, că în urma noului tarif, li-se vor desvolta fabricile, cari lucrează material brut din țară. In schimb se prevede, că

vor regresa fabricile, cari lucrează material brut din streinătate

fiindcă la importul materiilor prime nu se prevăd avantajii. In noul proiect elaborat de Ministerul de Industrie și Comerț, se favorizează agrarienii prin

înlesnirea exagerată a importului de mașini agricole,

import, care în trecut era reglementat în favoarea industriei indigene.

— Prin proiect se înlesnește și

importul de automobile,

care până acuma era cam stânjenit.

A H É T

Weisz Ármán, a Gyergyói Erdőipari Részvénytársaság volt igazgatója és Grósz Elemér, az Erdélyi Fainari Részvénytársaság volt igazgatója megvették a Grosz József faipari részvénytársaság tulajdonát képező két temesvári és gyarmatai fatelepet és azt saját néven. *Weisz si Grósz Depozit de Lemne si Material de Cladirea*, törvényszéki legjegyzet cég címen vezetik. Az új cég központi igazgatósága *Temesvár 11. Strada Apollo*, míg a belvárosi és gyarmati telep fiókként működik. A két szakembernek a társulása elé szakkörökben várakozással tekintenek. A két társulással a temesvári és a bánági fakereskedelem tekintélyes és szakavatott embert nyer, akik eddig is kitünő nevet vívtak maguknak ki az erdélyi és bánági piacon.

Ungár Ármán temesvári rövidáru nagykereskedés hetek előtt fizetésektelenséget jelentett be, amely a dekonjunktura folytán érte a céget. A tárgyalások a hitelezőkkel előrehaladott állapotban vannak és valószínű, hogy létrejön a negyvenszázalékos garancia melletti egyezés. Az Ungár cég egyike a Bánág fővárosa legrégebbi a szakmában működő cégeinek.

Ifj. Szana Zsigmond, a Temesvári Kereskedelmi Bank és Részvénytársaság ügyvezető igazgatója súlyos vakbéloperáción ment keresztül, amelyet Kakuk János dr. főorvos végzett. A műtét kitünően sikerült és ifj. Szana már túl van minden veszélyen.

A kolozsvári pénzügyi beadvánnyal fordultak a munkaügyi felügyelőséghez, hogy a küszöbön álló fél évi mérleg elkészítésére való tekintettel engedje meg a hivatalos órák meghosszabbítását. A munkaügyi inspektor a kérészt döntés végett a munkaügyi miniszterhez terjesztette fel, amely a kérészt elutasította és így a bankok a vasárnapi munkaszünetről szóló törvényben előírt rendelkezéseket semmilyen címen nem léphetik át.

A Bánági Szénbánya R. T. lupaki bányájának munkásai bérmozgalmat indítottak. Tekintettel arra, hogy a differenciákat nem sikerült áthidalni, a lupaki bányában sztrájk fenyeget.

A Milanóban letartóztatott Hirschfeld Mór aradi cérna nagykereskedő ellen a Banca Comerciala Italiana, milanói központja, az aradi törvényszéken 2.700.000 lej erejéig csódkérészt nyújtott be. Amint ismeretes, Hirschfeld ellen hitellezési csalás címen indították meg Milanóban az eljárást és a kereskedő most is letartóztatásban van. A csódkérészt ügyében érdeklődéssel tekintenek kereskedelmi körök a fejlemények elé.

NOTE

*

Norocul guvernului

Actualul guvern într'adevăr este norocos. Cea mai mare grije o are pentru echilibrarea bugetului. În acest scop a fost norocos, inventând urcarea impozitelor. Dar această urcare nu s'a dovedit suficientă și astfel a fost nevoit să mai caute și alte resurse. Și a și găsit. Anume

Ministerul de finanțe a trimis un ordin circular tuturor administratorilor financiari din țară, prin care le face cunoscut că prin legea pentru prelungirea contractelor de închiriere din anul 1927, publicată în Monitorul Oficial No. 85 din 16 Aprilie 1927, se prevede la art. 48, că asupra imobilelor urbane se va percepe o taxă de 2 la sută calculată la venitul net al imobilului înscris în sol.

Această dispoziție a fost menținută prin legea de prelungire a contractelor de închiriere pe anul 1928 (art. 7) și pe anul 1929 (art. 17) Monitorul Oficial No. 85 din 18 Aprilie 1929.

Pentru punerea în aplicare a acestei dispoziții legale, se vor lua imediate măsuri ca la comunele urbane, în rolurile de contribuțiuni ale anului 1929, să se deschidă o coloană în care să se treacă taxa de 2 la sută stabilită la veniturile nete din rolurile anilor 1927, 1928 și 1929, și să se debiteze într-o singură cifră.

De exemplu un imobil care în anul 1927 a fost trecut în rol cu 10.000 lei, iar în anul 1928 a fost trecut cu 15.000 lei, se va debita cu 800 lei, adică cu 200 lei pe 1927 și 300 lei pe 1928 și 300 lei pe 1929.

La această taxă de 2 la sută nu se aplică nici un fel de adiționale, ea fiind invariabil fixată la 2 la sută.

Imediat după facerea acestor operațiuni, se vor întocmi tablouri de adaus, cari se vor înainta ministerului de finanțe spre aprobare ori debitare.

În vedere că aceste venituri n'au fost prevăzute în buget și conform legii ele trebuiesc cheltuite în măsura încasării, se va deschide pe anul acesta un credit extraordinar, cu conturi sperate atât la venituri, cât și la cheltuieli. În conturile de venituri se vor trece toate încasările realizate din acest impozit, iar la cheltuieli se vor ordona ulterioar și în măsura încasărilor.

Olvassa a

„Lemnul“-t

Furnizarea de mașini agricole

S'au primit oferte din străinătate
Ce cuprind ofertele ?

Consiliul de miniștri va lua curând în discuție, proiectul de lege pentru reglementarea vânzării pe credit a mașinilor agricole și industriale. Am publicat pe larg în ziarul nostru, dispozițiunile acestui proiect. Se știe astfel că Ministerul de domenii

vrea să introducă tractoare și mașini de însemănțare.

În acest scop a cerut oferte dela fabricile din străinătate, precum și condițiunile în cari ar fi dispuse să dea mașini agricole.

În urma acestei cereri mai toate marile

fabrici americane, germane și engleze au trimis oferte.

Fabricanții au întrebat în primul rând cui dau marfa și cine garantează plata ?

De oarece Statul nu putea să garanteze valoarea mașinilor, s'a redactat cunoscutul proiect

de lege, prin care

înstrăinarea mașinilor agricole este interzisă

până la achitarea tuturor ratelor.

Cumpărarea și distribuirea mașinilor se va face prin cooperative.

Proiectul de lege va fi depus în Parlament, încă în cursul acestei săptămâni.

După informațiunile noastre, ofertele din străinătate cuprind condiții foarte variate.

Așa un ofertant american,

vrea să dea mașinile pe termen lung.

Un ofertant german prezintă un preț mai convenabil, dar cere ca la predare să i se plătească o parte din prețul mărfii.

Guvernul nu va lua în ceretare ofertele, până când proiectul de lege nu va fi votat.

În orice caz, se crede că până la toamnă mașinile să fie distribuite agricultorilor.

Nagyarányu beruházásokat
eszközöl a CFR

55.000 tonna sint rendelt a pályatestek rendbehozatalára és 225 millió lejű fordít talpfavásárlásra

A CFR igazgatótanácsa legutóbbi ülésén az ötmilliárdos hitelből az alábbi rendelkezéseket tette:

1. A francia és a belga üzemektől harmincezer tonna 45-ös típusu sint körülbelül 250 kilométernyi távolságra.

2. A Resicától 20 ezer tonna 40-es típusu sint, körülbelül 200 kilométernyi távolságra.

3. Ugyancsak a Resicától öt-ezer tonna 45-ös típusu sint körülbelül 50 kilométernyi távolságra.

Összesen 55 ezer tonna sint rendeltek, mintegy 480 kilométer távolságra. Az 1929—1930. évre előírt program szerint a 45-ös típusu sinekkel az alábbi nagy megterhelhetőségi vonalszakasz sineit fogják kicserélni:

Tecuci—Barbosi, Tövis—Nagyvárad, Crajova—Karánszabes, Grajduri—Ciurea és Predeal—Tövis. Összesen 547 kilométer, amelyből 247 kilométer anyag a német hadikárpótlási számla terhére megy.

A negyvenes típusu sinekkel, amelyeket a Resicától rendeltek, az alábbi kevésbé fontos és az előbbieknél kisebb megterhelhetőségi vonalszakaszok sineit cserélik ki:

Tecuci—Jasi, Branesti—Jigalia (a bukarest—constancai vonalon) és Pitesti—Piatra—Olt.

A vasuthálózat ujjaépítésének programjában szerepel néhány vonalszakasz

kettős sinned való ellátása is.

Igy megkettőzik a sinpárt a Marasesti—Tecuci, Adjud—Marasesti, valamint Cernavoda és Constanca között, összesen 105 kilométer távolságra.

A CFR igazgatótanácsa egyben elhatározta, hogy a külföldnek szánt megrendeléseket csak azokban az országokban fogják eszközölni, amelyek résztvettek a kölcsön aláírásában és csak abban az arányban, amilyen összeget jegyeztek le.

Mint hogy a pályák rendbehozatalához talpfára is szükség van, a pénzügyminiszter 225 millió lejes hitelt szavazott meg a CFR részére a szükséges talpfamennyiség beszerzésére. A külföldön tett rendeléseket árverés nélkül közvetlen adta ki a vasut.

A CFR átszervezéséről szóló törvény alapján az államvasutak élére új igazgatótanács kerül, amelynek tagjait most nevezte ki Madgearu ideiglenes közlekedésügyi miniszter. A tanács elnöke Stefan Pretorian mérnök, volt vasutügyi igazgató lett, tagjai pedig N. Stanescu jogszakértő, Costin Stoicescu pénzügyi tanácsos, Balasinoi, Bratanu, Capșa és Negrutiu mérnökök. Az ipari és kereskedelmi minisztériumot Casasovici mérnök, a bukaresti kereskedelmi és iparkamarát pedig Theodor Oraidan képviselik.

FIGYELŐ

*

A kormány szerencséje

A kormánynak határozottan szerencséje van. Amint ismeretes egyik legnagyobb gondja a kormánynak az, hogyan egyensúlyozza ki a deficit államháztartást. A kormány tehát gondolt nagyot és merészet és felemelte az adókat.

Az adó emelés azonban nem bizonyult elegendőnek a deficit eliminálására, a kormány tehát új bevételi forrásokot keresett. És talált is. Határozottan szerencséje van a kormánynak. Még 1927 tavaszán ugyanis az Averescu kormány törvényjavaslatot szavaztatott meg a lakbérleti szerződések meghosszabbításáról.

A törvényjavaslat arról is intézkedett, hogy a városi ingatlanok bérjövödelmére 2 százalékos illetéket vessenek ki. Ezt az illetéket azonban az állam nem inkasszálja be, mert a törvény megszavazása után a liberális kormány került uralomra és az új illetékek beszedése liberálisellenes politika lett volna. Az illeték kivételét kimondó törvény azóta se lett megváltoztatva és a kormány elhatározta, hogy a parlagon hevertetett törvényes rendelkezést alkalmazásba helyezni, mert a pénzügyminiszterium abból 400 millió lej újabb állami jövedelemre tehet szert. A 2 százalékos illeték mindössze évi 130 millió lej jövedelmet jelent az államnak, minthogy azonban a törvény 1927 óta van érvényben, az illetéket két évre visszamenőleg fogják behajtani az ingatlan tulajdonosokon. Sajnos, ez ellen még csak tiltakozni is kár, mert az elfelejtett törvény szerencsés felfedezése után a kormány nyomban utasította a pénzügyigazgatóságokat a 2 százalékos ingatlan jövedelmiadó haladéktalan behajtására.

Mi lett volna

Nem szoktunk politizálni. A bukaresti fascista-pucskisérlet bennünket csak abból a szempontból érdekel, hogy milyen következményekkel járnak az ilyen diktatúrára való törekvések a gazdasági életre. Mint erős kritikusi a mindenkori kormányhatalmának, a Maniu kormány gazdasági tevékenységéről, helyesebben téflenségéről is elég gyakran megmondtuk már a véleményünket. A gazdasági rétegek elégedetlenek a kormány lassu, sőt tullanu és legtöbbször helytelen reformjaival, tehát mi sem hozsanzhatunk. A kormány erőszakos eltávolítása azonban szerencsétlen ügy, mert viharban a semlyennél, jobb a kevésbé jó kormányos. Már pedig most vihar van nálunk. A gazdasági összeomlások vihara. Nyugalom kell és nem — diktatúra!

Adunarea Generală a Societății de Asigurare „Franco-Romana”

s'a ținut în ziua de 1 Iulie 1929 la sediul societății din București, sub președinția dlui colonel N. Drosso, directorul Reședințelor Regale.

Din raportul consiliului reese că primele încassate de societate în anul 1928, cu toată selecționarea riscurilor, mai cu seamă în ramura „Incendiu” au atins suma de

Lei 64.607,817.14

Daunele plătite până la sfârșitul anului 1929 s'au ridicat la suma de **Lei 107.951.478.91.**

Stocul afacerilor în ramura „Viața” s'a ridicat la suma de **Lei 506.882.196.**

Acest stoc important precum și datele mai sus înșirate dovedesc importanța și seriozitatea acestei societăți de asigurare.

Százmillió lejért vásárol az állam mezőgazdasági gépeket.

Az a bizottság, amely a romániai mezőgazdasági termelés fokozására nyert megbízást, ülést tartott, amelyen a legfőbb gazdasági tanács javaslatára elhatározta, hogy a terméshozam fokozása és minőségi megjavítása érdekében mezőgazdasági gépeket fog vásárolni. Elhatározták, hogy ezer darab vetőgépet vásárolnak 15 millió lej értékben, háromezer darab triört 24 millió lej értékben és háromezer darab rostagépet 48 millió lej értékben. Elhatározták továbbá, hogy 12 millió lejért osztályozó gépeket vásárolnak, összesen tehát 100 millió lejért fordítanak mezőgazdasági gépek beszerzésére. A megvásárolandó gépeket két év alatt szerzik be, és 25 százalékos árengedményvel fogják átadni a falusi szövetkezeteknek, míg a 25 százalékos engedményt az állam fedezi. A gépeket a szövetkezetek részletekben fizethetik, a szállító gyár által megállapítandó méltányos kamatfeltételek mellett. Ezeknek a gépeknek munkábaállításától reméli a bizottság, hogy a romániai terméshozam fokozódni és minőségileg lényegesen javulni fog. A gépek beszerzési költségeit abból a külföldi kölcsönből kívánják fedezni, amelyet a romániai mezőgazdaság támogatására vesznek fel.

Pozsonyban tartják meg a nemzetközi fakongresszust

A Csehszlovák kereskedelmiügyi miniszter értesítette a romániai kereskedelmi és iparkamarákat, hogy a második nemzetközi fakongresszust ez év augusztus 29—30—31-én tartják meg Pozsonyban. A nemzetközi fakongresszus első sorban a fakereskedelmi uzánszok egységesítésével fog foglalkozni és a nemzetközi választott bíróság megszervezését vette programjába. Tervbe van véve még ezenkívül az is, hogy e kongresszuson megalakítják a Nemzetközi Fakereskedelmi Szövetséget.

Societățile „holding”

de Dr. Emil Bord

secretar al Camerei de Comerț și Industrie din Cluj

Regresiunea acestor formațiuni ale vieții economice capitaliste este evidentă, dacă avem în vedere faptul, că ele au de scop excluderea tocmai a celui mai important stimulent economic de raționalizare și progres, care este concurența. Este o lege biologică, ca cel slab și incapabil de viață să cadă în fața celui tare, astfel că susținerea artificială, prin mijlocul cartelului, a unor întreprinderi neviabile, nu poate fi în interesul dezvoltării vieții economice, chiar și atunci, dacă avem în vedere, că întreprinderile mici sau distruse prin concurență, nu sunt totdeauna și cele mai rele. În materie economică însă, considerațiuni de pietate nu prea pot avea loc și adeseori trebuie să privim cu satisfacție catastrofele momentane sociale, datorite unui progres economic prin cascade.

Spre deosebire de cartell, trusturile înseamnă un real progres pe terenul concentrațiunii capitaliste și a raționalizării de producție economică. Căci până când cartelurile, precum am arătat, reunesc mai multe întreprinderi, la același nivel de producție, într'un scop vremelnic, lăsând însă fiecărei întreprinderi cartelate, individualitatea și, în parte, independența ei, — trustul singur raport economic, este o singură întreprindere și o unitate de producție, care ni se înfațișează ca o concentrare verticală a mai multor uzine de diferite niveluri de producție, cari de obicei formează un tot organic, cuprinzând în sine o întreaga ramură de producție, dela extragerea materialelor prime și până la fabricarea și adeseori desfacerea celor mai desvoltate fabricate și a derivatelor lor. Vedem deci, că trustul ca structură economică, este de natură a satisface postulatul de reală concentrare de forțe economice, cari la rândul lor sunt determinate pentru raționalizarea și perfecționarea procesului de producție și implicit a ieftinării produselor. Lăsăm la o parte în acest loc considerațiunile de politică socială, pe cari le reclamă eventualitatea creierii unei situațiuni de monopol natural a trusturilor, urmărind numai dezvoltarea capitalistică pe calea concentrării.

Până la acest stadiu de dezvoltare a formelor de întreprinderi capitaliste, există la baza lor o avere reală, care

este capitalul întreprinderii, adică totalul bunurilor materiale și imateriale, afectate la exploatare și la forța de producție a întreprinderii, a căror proprietate este exprimată prin titlurile de coproprietate ale întreprinderii, cari sunt deci hârtii valori reprezentative a unor valori realmente existente, chiar ceiace deosebește fundamental aceste forme de întreprinderi pe baze reale, de societățile holding, cari în sine sunt niște întreprinderi de speculațiune pură, până când sistemul care le stă la bază, îl găsim utilizat aproape în toate întreprinderile economice, cari într'un fel sau altul s'au îndepărtat de realitate,

Dar să examinăm în ce constă acest sistem holding. Ca o continuare de dezvoltare a concentrațiunii capitaliste dela trusturi, în a căror structură acest desiderat nu a putut fi satisfăcut pe deplin, s'a ivit necesitatea de a diriguia sau controla activitatea tuturor întreprinderilor dintr'o întreaga ramură de producție economică, la ce însă nu a ajuns capitalul unui singur om, care dorea să-și concentreze în mâinile sale firele tuturor întreprinderilor din acea ramură de producție, sau chiar ale tuturor întreprinderilor unei întregi pieți. Din acest motiv s'a recurs la un mijloc dublu de speculație, care se numește sistemul holding și constă în aceea, că o singură întreprindere, sau de obicei un banchier cumpără majoritatea acțiunilor cu drept de vot ale unei întreprinderi de producție. Pentru ca să avem o permanentă claritate asupra felului de operație al acestui sistem, trebuie să examinăm ce înseamnă majoritatea de voturi indicată față cu totalul capitalului întreprinderii majoritare, ne transpunem pentru un moment în Statele Unite ale Americii, ca locul de dezvoltare a celor mai înalte formațiuni capitaliste și constatăm, condițiile fiind în parte identice cu ale celorlalte state capitaliste, că din totalul titlurilor reprezentative, adică a acțiunilor și obligațiunilor, numai o mică parte au drept de vot, adică numai acestea sunt determinante în întreaga conducere a întreprinderii.

Există deci pe lângă acțiunile cu drept de vot, un număr de acțiuni fără acest drept, cari la unele întreprinderi depășește adeseori dublul și chiar

multiplul celor cu drept de vot, iar pe lângă capitalul acționar există la majoritatea întreprinderilor, capitalul de obligațiuni, care nici când nu sunt investite cu drept de vot. Care este deci terenul de dictatură a capitalistului, care de curând va deveni speculantul sistemului holding? El cum-părând majoritatea acțiunilor cu drept de vot, adică $\frac{1}{2}$ plus o acție cu drept de vot, va dicta mersul afacerilor unei întreprinderi de un capital de 7—9 ori mai mare decât cel investit de el în acea întreprindere. Iată deci începutul unei dictaturi capitaliste, care se mai potentează prin aceea prevedere statutară a unor întreprinderi nu se exercită decât de către un cerc restrâns al acționarilor, numit „voting trust”, care adeseori nu reprezintă decât $\frac{1}{20}$ — $\frac{1}{40}$ parte din capitalul întreprinderii, ceea ce înseamnă că având $\frac{1}{2}$ din acțiunile acestui voting-trust, adică majoritatea va dicta asupra unui capital de 40—80 de ori mai mare decât cel investit de el în întreprindere. În cifre această operație înseamnă, că titularul unui capital de 100.000 lei bineplăsat într'o întreprindere de 4—8 milioane lei, are deplină hegemonie în conducerea ei. (Va urma).

Részvénytársasággá alakult a temesvári „Plantago” bonbonyár

A temesvári „Plantagó” bonbonyár részvénytársasággá alakult át, amely június 25-én tartotta meg alakuló közgyűlését. A teljesen befizetett alaptőke 1.500.000 lej és a részvénytársaság első közgyűlése az alaptőkének 3 millió lejre való felemelését határozta el. Az igazgatóság tagjai a következők: Drexler Vilmos igazgató, Grünberger Lajos igazgató, Grünwald Márton, Klein Bernát igazgató, Kunicsek Árpád, Puticiu Oktavian közjegyző, Spira Alfred és dr. Zarie György. A felügyelő bizottság tagja: Fodor Odön, Krausz Ede, Kugler Zsigmond, dr. Taran Emil. A részvénytársaság ügyvezető igazgatói Grünwald Márton és Spira Alfred.

Tiltakozó gyűlést tartanak az erdélyi vendéglősök Kolozsvárt

Az italmérési illetékek tervbe vett felemelése sorompóba állította az ország összes vendéglőseit és italmérőit, akiknek megbízásából a közelmúltban egy bizottság utazott le Bukarestbe, ahol kifejtette a törvénytervezet hátrányait. Már Bukarestben elhatározták, hogy az akció kiterjesztése érdekében országsszerte tiltakozó gyűléseket fognak tartani. Az első ilyen gyűlés Kolozsváron, e hó 14-én, vasárnap délelőtt lesz, amelyen leszögezik, hogy az italmérési illetékek felemelése esetén kénytelenek lesznek iparuk gyakorlásáról lemondani.

Ne fogadjon el mást
„Mira” légyfogó
a legjobb!

Mit tartalmaz az új behozatali vámtarifa

Huszonöt százalékkal csökkenteni az új tarifa az egyes import-cikkek vámját

A gyapju-cikkek és szőrfélék, pamut, selyem és műselyemárúk stb. új vámja — Redukálták a vas- és fémcikkek vámját is — A gyárosok 80 százaléka meg van elégedve az új vámtarifával, 20 százaléka katasztrófától tart

Amint lapunk legutóbbi számában közöltük a hónapok óta tartó vámrevíziós munkálatokat befejezték a szakbizottságok és a kész importtarifát a legutóbbi minisztertanács approbálta. A tarifát az ipar- és kereskedelemügyi miniszterium sokszorosítás végett már át is adta a Monitortól Oficial nyomdájának és a legközelebbi időn belül a parlament elé kerül, mely az új behozatali vámtételeket törvényerőre emeli.

Az alábbiakban

ismertetjük azokat az erdély-bánsági kereskedőket és gyárosokat közelről érintő vámtételeket, amelyek módosításon mentek keresztül.

Gyapju és gyapjufonalak vámja

A gyapju és gyapjufonalak vámtételeire nézve a 139. §. és az utána következő szakaszok intézkednek.

39. §. Természetes gyapju, valamint visszamaradt hulladékok vámtétele 160 lejről 100 lejre kilogrammonként.

140. §. Természetes gyapju mosva vagy zsirtalanítva, valamint maradékok és hulladékok fonodákból és szövődékből. Változatlanul 140 lej.

141. §. Természetes gyapju gerebenezve, a) festetlen 600 lejről 350 lejre, b) festett gyapju 960 lejről 500 lejre.

142. §. Természetes gyapju fésülve, gomolyban festetlen 720 lejről 500 lejre, festett 112 lejről 700 lejre.

143. §. Gyapjurongyok és foltok, csakis szétfosztásra alkalmas. 100 lejről 150 lejre.

144. §. Rongyokból vagy foltokból újjányert gyapju 1000 lejről 1200 lejre.

145. §. Gyapjufonal, festetlen, egyenes fonal 10.000 méterig változatlan 20.000 lej.

146. §. Gyapjufonal fehérítve vagy festve, egyenes fonal az eddigi százalékos védelemmel szemben a jövőben 10.000 méterig 460 lej, 10—32.000 méterig 3220 lej, 32.000 métertől 25.000 lej kilogrammonként.

147. §. Gyapjufonal festetlen, kettős fonal, az egyszerű gyapjufonal változatlan marad, kivéve a 32.000 méteren felüli tételt, amely 2900 lejről lement 2400 lejre.

148. §. Kettős gyapjufonal, festve vagy fehérítve 4520 lej, a—b) 5298 lej, c) 5760 lej, d) 1380 lej.

illetőleg, amelyek a jelenleg érvényben levő tarifával szemben változást szenvedtek. Jelentős változás az új tarifában mindenekelőtt az, hogy a legtöbb tétel mellett egy „i” betű áll, ami „irrednetibil”-t jelent. Ezek a tételek nem változtathatók meg, illetőleg ezeknél a taxák már nem csökkenthetők többé. A vámtételek általánosságban 10—25 százalékos redukciónak tartalmaznak, kivéve azokat a cikkek, amelyek a belföldi ipar eminens érdekei miatt, különleges vámvédelemben részesülnek.

Részleteiben az új vámtarifa a következő módosításokat tartalmazza:

149. §. Gyapjufonal festetlen, három vagy több szálból változatlan.

150. §. Az eddigi százalékos vámvédelem helyett gyapjufonal festve vagy fehérítve, 3 vagy több szálból a) 10.000 méterig bezárólag 21.800 lej, b) 10—32.000 méterig 14.500 lej, c) 32.000 méteren felül 5460 lej.

151. §. Gyapjufonal a kisforgalom számára kiserelve, gombolyogban, motringban, kártyán, orsón vagy bármely más alakban, festetlen 8000 lejről 9500-ra, festve 10.00 lejről 9000-ra.

Fonalak állati szőrből

151—157. §-ok változatlanok. Ezek: 152: Fonál finom állati szőrből, mint alpakka, láma, kasmirkecske, akár tisztán, akár gyapjuval keverve. 153: Teveszőrfonal tisztán vagy gyapjuval keverve. 154: Fonál, kecske mohair vagy más állatok szőréből, tisztán vagy egymással keverve. 155: Fonál ugynevezett vigogne, gyapotmaradékból és gyapjuból 25 százaléknyi arányban keverve. 156: Fonalak gyapjuból vagy finom szőrből a 145—154-ig bezárólag alá tartozók, bármiféle anyaggal keverve, kivéve a selymet, ha gyapjut vagy finom szőrt 25 százaléknál kisebb arányban tartalmaznak.

Gyapju szövataruk

157. §. Gyapjuszövet 800 gr. vagy nagyobb sulyban négyzetméterenként: 80 lej. 158. §.: 800—650 gr.-ig 150 lej, 160. §.:

500—350 gr.-ig: 500 lej, 161. §.: 350—200 gr.-ig: 850 lej, 162. §.: 200 gr.-on alul: 700 lej.

162—171. §-ig változatlanok.

171. §. Gyapjuszőnyegek

Kötött-szövött cikkek vámja

175. §. Kötszövött-kelme gyapjuból négyzetméterenként 200 grammon felül 50.000 lejről 25.000 lejre. 200—100 grammig 59.000 lejről 35.000 lejre, 100 grammon alul 48.000 lejről 44.000 lejre.

176. §. Keztyűk és félkeztyűk gyapjuból tucatpáronként: változatlan.

177. §. Ugyanezek prémmel vagy más anyaggal bélelve: az eddigi 20 százalékos védvám helyett 30 százalékos védelem.

178. §. Ugyanezek himezve, vagy csipkével, tollal, bőrral diszitve változatlan.

179. §. Gyapjuharisnyák kötve tucatpáronként 1 kgr.-tól lefelé egységesítve 45.000 lej.

Selyem és műselyem cikkek

225. §. Selyemhernyópeték, változatlan.

226. §. Selyemgubók a) zöld: változatlan, b) száritott 120 lejről 90 lejre.

227. §. Hulladékok természetes selyemből: változatlan.

228. §. Fonál természetes selyemből, nyers egy vagy több szálból a) nem cernázva, 700 lejről 300 lejre, b) cernázva 760 lejről 400 lejre.

229. §. Ugyanezek fehérre vagy bármilyen más színre festve: 25 százalékos védelem helyett csak 10 százalékos.

230. §. Fonálhulladék, vagy chapselyemből, nyers, cernázott: a) egyszerű, egyszálú: 400 lejről 200 lejre, b) cernázott 2 vagy több szálból: 460 lejről 250 lejre.

231. Ugyanezek fehérre vagy bármilyen más színre festve: 25 százalékról 20 százalékra.

232. §. Természetes selyemvarró és himzőfonalak gombolyagban, kártyán, orsón, motringon, vagy bármely más módon kiserelve a kisforgalom számára 20 százalékról 50 százalékra.

233. §. Szövetek természetes selyemből, tiszta 200 gr. vagy nagyobb sulyban négyzetméterenként a) festetlen 4520 lejről 1250 lejre, b) festve fehérre, vagy bármilyen más színre, akár színnyomatosan is,

kézzel készítve, csomózva, nyírva, a keléti szőnyegek módorában akár beszegve vagy rojtokkal, a láncfonala más anyagból is, bármely országból származva, 100.000 lejről 50.000 lejre.

172. §. Gyapjuszőnyegek kézzel készítve, de nem csomózva, mint: pokrócok, karavánok, bármilyen növényi szövőanyagból való láncfonállal, 60.000 lejről 50.000 lejre.

173. §. Gyapjuszőnyegek és futoszőnyegek gépmunkával, bármilyen növényi szövőanyagból való láncfonállal, akár darab, akár méteráru vagy kiszabva és beszegve a) göndörített: 24.000 lejről 20.000 lejre, b) nyírott 35.000 lejről 25.000 lejre.

174. §. Indiai gyapjusálak, ugynevezett török sálak: változatlan.

180. §. Flanellek, alsónadrágok, nadrágok, fűzővédők és más hasonló cikkek gyapjuból kötve tucatonként 4 kilogrammtól lefelé egységesítve 181.000 lej.

181. §. Fejkendők gyapjuból kötve tucatonként három kilogrammtól lefelé egységesítve 30.000 lej.

182. §. Bármely más, gyapjuból kötszövött cikk, eddig fel nem sorolva, a) egyszerű: 45.000 lejről 50.000 lejre, b) diszitett csipkével, tollal, vagy himezve: változatlan.

183., 184., 185. és 186. §. változatlan, azonban nem a minimális rovatban levő számok, hanem az általános tarifában levő tételek maradnak érvényben.

234. §. Ugyanezek 200 grammon alul 120 grammig a) festetlen 7000 lejről 1600 lejre, b) fehérre, vagy bármely más színre festve, akár színnyomatosan is, 8000 lejről 1800 lejre.

235. §. Ugyanezek 120 grammtól 80-ig a) 9000 lejről 2000 lejre, b) 10.000 lejről 2400 lejre.

236. §. Ugyanezek 80-tól 50-ig a) 12.000 lejről 2800 lejre, b) 15.000 lejről 3200 lejre.

237. §. Ugyanezek 50-tól 25-ig a) 21.000 lejről 2500 lejre, b) 22.500 lejről 4000 lejre.

238. §. Ugyanezek 20 grammon alól a) 25.000 lejről 5000 lejre, b) 25.000 lejről hátezer lejre.

239. §. Természetes selyemszövetek, plüs vagy bársonyszerűek, nyírva vagy nem nyírva, akár festve is, egy vagy több színre a) 200 gr. vagy több 6520 lejről 1750 lejre, b) 200-tól 100 gr.-ig 7520 lejről 2250 lejre, c) 100 grammon alul 900 lejről 2500 lejre.

240. §. Speciális szövetek természetes selyemből, szitáknak, akár ipari célokra konfekcionálva is 800 lejről 720 lejre.

241. §. Szőnyegek természetes selyemből a) egészen selyemből 8000 lejről 4000 lejre, b) a láncfonal más szövő-

anyagból 3500 lejről 1500 lejre.

242. §. Természetes selyemszövetek viaszolva (tafota) vagy egy olajos alapu réteggel bevonva 140 lejről 254 lejre.

243. §. Kötszövött kelmék természetes selyemből, tiszta a) 75 gr. vagy több 8000 lejről 5000 lejre, b) 75 grammon alul 9000 lejről 5000 lejre.

244. §. Keztyük és félkeztyük természetes selyemből 10.000 lejről 4000 lejre.

245. §. Harisnyák természetes selyemből 8000 lejről 5000 lejre.

246. §. Minden más fel nem sorolt kötszövött cikkek természetes selyemből 10.000 lejről 5000 lejre.

Szallagok és zsinorok

247. §. Szallagok, zsinorok és diszszinorok, szövöttek, vagy kötszövöttek, méter áru a) festetlen 7000 lejről 2500 lejre, b) festve vagy színnyomatosan egy vagy több színben 8000 lejről 2480 lejre.

248. §. Ugyanezek plüs vagy bársonyszerűen 8000 lejről 2400 lejre.

249. §. Szallagok, zsinorok és diszszinorok természetes se-

Vas- és fémcikkek vámja

A vas- és fémcikkek vámjának megállapításánál általában ugyancsak a vámredukció szempontjából jutott érvényre. Az új díjtételek itt is 10-25 százalékkal alacsonyabbak az eddigieknél.

A rudvas vámját 3.40-ről 3-ra.,

a hengerhuzal vámját 3.52-ről 3.10-re,

az abroncsvas vámját 4.80-ről 3.50-re,

a lemez vámját 4 millimétertől lefelé 4.80-ről 3.60-ra lettek szállítva és ennek arányában csökkentették a fekete és horganyzott lemez tételei is.

Ugyanez a helyzet a hor-

A belföldi nyersen feldolgozott gyárakat fellendíti, a külföldi nyersanyaggal dolgozó gyárakat leépíti az új vámtarifa

Az új vámtarifa tervezete, amely a túlzott agrár protekcionizmus jegyében született meg hivatalos kormánykörök nyilatkozata szerint olcsóbbá fogja tenni az életet, amennyiben több eddig a külföldről behozott kész gyártmány vám-tételeit redukálja. A vámtarifával kapcsolatban a gyár- iparosok körében az alábbi vélemény alakult ki:

— Az új vámtarifa körül súlyos differenciák merültek fel a kereskedelmi és pénzügyminiszter között. A tervezetet, mint ismeretes, most a kereskedelmi és iparügyi miniszter készítette el, holott ez a multban a pénzügyminiszter hatáskörébe tartozott, mert elsősorban mindig az állam pénzügyi helyzetét vették figyelembe. Most

a tervezetet anélkül készítették el, hogy a pénzügyminiszter előzetes véleményét kikérték volna, vagy azt utólagosan be-mutatták volna.

lyemből, fémhegygel ellátva, vagy másképp formálva, vagy mint fűző vagy cipőzsinórok, vagy más használatra szolgálók 20 százalék vámvédelemről 10 százalékra.

250. §. Gombkötő és paszomántáru természetes selyemből 6000 lejről 1500 lejre.

251. §. Gombok a) paszomántból vagy szövötből, természetes selyemből, akár más anyagokkal kapcsolatban is 1050 lejről 1200 lejre, b) közöséges anyagból természetes selyemmel behuzva 3000 lejről 1000 lejre.

252. §. Mindenféle munkák a fenti anyagokból készítvén, mint brandenburgok, vállrojtók, katonai diszszinórok, motívumok és hasonló diszek 50 százalékról 25 százalékra.

253. §. Csipkék természetes selyemből a) 50 százaléktól 25 százalékos selyemtartalommal 25 százalékkal redukált vámdíj 12.000 lejről 6000 lejre, 1 százaléktól 5 százalékig még száz lej, 5 százaléktól 15 százalékig további 200 lej, 15 százaléktól 25 százalékig még 200 lej és ráadásul még 25 százalék.

ganyzott drótoknál, fonatoknál.

Legnagyobb a redukció a mezőgazdasági gépeknél és szerszámoknál.

A nyers vas díjtételét viszont 50 banival emelték. A kereskedelmi öntvények vámja változatlan marad.

A zománc-edények vámját, a belföldi fejlődő ipar érdekében felemelték.

A vas- és fémvámokkal minden ág, így elsősorban a kohó és hengerművek elégedetlenek, mert a redukció problematikussá teszi üzemi rentabilitásukat a vámtételek csökkentése következtében várható külföldi verseny által.

A törvénytervezettel a gyár- iparosok 80 százaléka meg van elégedve. Azok a gyárak és ipartelepek, amelyek belföldi nyers anyagot dolgoznak fel, a vámtarifa életbeléptetése után valószínűleg fellendülnek, minthogy a tarifa csak az országba behozott készgyártmányokra léptet életbe redukciót. A külföldről behozott nyersanyagok feldolgozó gyárak helyzete az előbbiekkal szemben rosszabbodni fog, mert

a vámtarifa a nyersanya-

gok behozatalánál semmi kedvezményt nem léptet életbe

és így ezek továbbra is magas vámtételek alá eső külföldi nyersanyagokat dolgozhatnak csak fel. Valószínű tehát, hogy ezeknek a gyáraknak és ipartelepeknek leépítése tovább fog tartani.

Az új vámtarifa különösen szembeötlő módon enyhíti a mezőgazdasági gépek behozatali vámját. Az előző rezsim-

ben a belföldi gépgyárak érdekében a kormány meglehetősen felemelte ezeket a díjtételeket s így majdnem lehetetlen volt a külföldi, jobb minőségű mezőgazdasági gépek behozatala. Az új vámtarifa életbeléptetése után azokra nézve megnyílik a vámsorompó s valószínűleg rövidesen elárasztják az országot. A tarifa emeli az autó-import lehetőségét is, mert nem tesz különbséget a csukott és nyitott autók között.

Olcsó lakásokat akar építeni Erdélyben egy berlini konzorcium

Az utóbbi időben egyes külföldi pénzcsoportok között valóságos versengés indult meg aziránt, hogy a romániai lakásinséget kihasználva, tömeglakásokat építsenek. Az elmúlt héten valamennyi erdélyi vezető város egy berlini pénzcsoporttól kapott igen kedvező pénzügyi ajánlatot, amely valószínűleg részletesen tanácskozásokra fog módot adni.

Ezzel kapcsolatban írjuk meg, hogy az építkezések előmozdítására Raducanu munkaügyi miniszter által kikül-

dött bizottság most ad jelentést arról, hogy az egyes európai országokban hogyan oldották meg az építkezések problémáját. Demetrescu államtitkár ezzel kapcsolatban jelentést tett arról, hogy amerikai, olasz, francia és német építő társaságok tettek ajánlatot a kormánynak nagyobb arányú építkezések végrehajtására. Ezek a külföldi vállalatok hajlandók e célból több milliárd lejt investálni, ha a kormánytól erre vonatkozólag pozitív megbízásokat kapnának.

Ziarele streine despre produsele române

Marea revistă germană „Die Schuh Post” în No. 17 din anul curent, a publicat un important articol, despre industria de pielărie din România. Articolul se datorește unui specialist german, care în România studiază situația industriei și comerțului de piele și ghetă.

Distinsul specialist german, în „Die Schuh Post” scrie între altele următoarele:

„Industria de piele și ghetă în România a făcut progrese surprinzătoare în timp scurt. Magazinele de ghetă sunt tixite cu produse bune, încât specialiștii cu uimire pot să privească bogatul asortiment de produse, cari de cari mai frumoase. Ba găsim creații artistice de tot, deoarece clientela în România este foarte pretențioasă, în special în privința ghetelor de dame. Astfel fabricanții de ghetă fac tot posibilul, ca să aducă pe piață produse confecționate cu cel mai rafinat gust artistic.

În domeniul ghetelor de dame găsim produse uimitoare și astfel, în legătură cu aceste produse, se desvoltă și ramurile înrudite.

În București acum doi ani a început să funcționeze o fabrică de calapoade, care are produse similare celor din streinătate, dar în formă întrecătoare multe produse din streinătate. Proprietarul fabricii, dl. Stiașny, este un excelent specialist, care a lucrat în cele mai mari fabrici de calapoade din Europa și care este și un inițiat fabricant de ghetă.

Industria de pielărie de asemenea este desvoltată. Industria de pielărie din Târgul-Mureș produce uimitor de excelente chevrete colorate și deschise. Box negru și colorat excelent produce fabrica „Renner” din Cluj și fabrica „Deutsch” din Timișoara, încât nici în streinătate nu se găsească mai excelente.

Produsele chimice, necesare fabricării de piei și ghetă le fabrică întreprinderea „Estar-Sun” din Oradea-Mare. Produsele „Estar-Sun” satisfac chiar și cele mai rafinate gusturi.

Articolul publicat ne pare important și pentru motivul, că din el observăm, cum streinătatea începe să se intereseze de industria și comerțul de pielărie și ghetă din România.

În țară, evident, sunt mai multe întreprinderi, cari produc excelente fabricate. Dar aceste nu au fost remarcate de revista „Die Schuh Post”, probabil din cauza lipsei de spațiu, cu toate că produsele acestor întreprinderi sunt de primul rang.

Értesítés!

Ertesitem a mélyen tisztelt vevőközönségemet, hogy az összes tavaszi újdonságaim, különösen kiemelve a

Burberry Gabardin Trench-Coat-ok
kész Homespuns sport-öltönyök

és mértékosztályom legújabb angol szövetei nagy választékban megérkeztek

NEUMANN M.

férfi- és fiu ruhaáruháza, Cluj, Piața Unirii (Fötér) 14.

Citiți „Lemnul”

Szükség van-e Faegyesületre?

Kedvezően halad a megvalósulás felé a romániai faegyesület terve — Nyilatkoznak a kolozsvári fatermelők, a Faegyesület szükségességéről — Az „Ardealul Economic” ankétja

A romániai Faegyesület megvalósításának problémája, bármég a kezdet stadiumában van, lépésről-lépésre halad a megvalósulás felé. Az „Ardealul Economic” ankétja során megnyilatkozott vélemények kétségen kívül leszögezik azt, hogy

talán soha nem volt olyan fontos égető a romániai faipar és fatermelés számára a közös érdek védelme, mint most,

amikor a faipart és fatermelést az állami erdők komercializálásának veszélye fenyegeti és az évek óta tartó dekonjunktúra mélyen aláásta a faszakma létalapját. Bár a faegyesület ügyében eddig még nem tartottak az érdekeltek közös konferenciát, az eddigi megbeszéléseknek máris van konkrét eredményük, amennyiben az illetékes körök, a faegyesület előkészítő munkálatainak elvégzésére felkérték Bán Vilmos igazgatót, aki a szakmai kérdések alapos ismerője, ezenkívül agilitásával már eddig is általános elismerést vívott ki a maga számára. Ankétünk során most kolozsvári székhellyel működő fatermelő vállalat két reprezentánsát szólaltatjuk meg, akiknek véleményét a faegyesület kérdésében az alábbiakban ismertetjük:

Kelemen Bernát, a kolozsvári faipar Rt. ügyvezető igazgatója.

— Vitán felől áll, hogy a faegyesület megteremtése létezőké a faszakmának. Ezt a körülményt, már csak saját érdekükben is, figyelembe veszik az összes fatermelők, a szervezkedés problémája tehát nem abban kulminál, hogy szükség van-e a szervezkedésre vagy nincs. A probléma alfája — véleményem szerint —

meg kell találni a tekintélyt, súlyt és agilitást reprezentáló személyiséget,

aki köré az egész szervezkedés és az összes szervezkedők csoportosulnának. Ha egy ilyen tekintélyes és agilis ember áll a szervezkedés élére létrehozható a faegyesület.

Dr. Rácz Miklós, a Soc. An. pentru Exploatare de Păduri igazgatója.

— Őszintén szólva magam is azok közé tartozom, akik a most megindított termelői szervezkedéssel kapcsolatosan, a várakozó álláspontját foglalom el. Az 1923 évi faegyesület szomorú tapasztalatai még élelken emlékeztetnek.

Az a kérdés, hogy a jelenlegi kormány az előző kormánnyal szemben felismeri-e a fatermelés fontosságát

és megfogja-e változtatnia a közszellemet, amelynek tisztultabb levegője nélkül a faegyesület ezuttal sem töltené be azt a célt, amelynek érdekében meg kellene valósítani. A faipar számtalan memorandumot terjesztett már a kormányok elé, ezek a memorandumok azonban ad acta tetettek. Nem akarok teljesen pesszimistikus lenni és ezért ha rezervált is vagyok a szervezkedéssel szemben,

a szervezkedés gondolatát örömmel fogadom.

Ezuttal nem akarom felsorolni

A Reiter-malomkonzern hitelezőinek értekezletén megállapították a státust

Egyelőre kéthavi moratóriumot kapott a konzern

Az elmúlt szerdán a válságba jutott Reiter malomkonzern hitelezői első alkalomból gyűltek egybe értekezletre a Lloyd tanácstermében. Az értekezlet elsősorban azt tárgyalta, hogy milyen módon lehetne a legkedvezőbb körülmények között a Reiter konzernnél fennálló követeléseiket likvidálni. Természetesen a hitelezők ebből az alkalomból csak bankokból

mindazokat a fatermelői sérelmeket és problémákat, amelyek a faegyesületet szükségessé teszik, csupán néhány kérdést emeltek ki a problémák tömegéből: a vasuti beszerzések, a szállítási kérdések, olyan fontos problémák, amelyek létében befolyásolják a faszakmát. Véleményem szerint teljesen mindegy, hogy a régi faegyesületet támasztjuk-e fel, vagy pedig új érdekközösségben tömörülünk, a fontos az, hogy a szervezkedés kizárólag és mindenképp fölött magasabb célokat reprezentáljon.

Itt említjük meg, hogy lapunk mult heti számában sajnálatos sajtó hiba folytán az egyik nyilatkozó nevét a faegyesület ügyében Feld Edének közöltük, holott a nyilatkozó dr. Grünfeld Ede, a lomási Erdőipar R.-T. jogtanácsosa volt.

rekrutálódtak, miután a hitelezők zömét valóban csak bankhitelezők képezik.

Az értekezleten dr. Deutschak Fritz elnökölt, aki leszögezte azon nézetét, hogy a bankhitelezők ezen az értekezleten meg kell ragadják az alkalmat egyetemes platform megteremtésére. Dr. Roth Dezső, a válságba jutott konzern ügyvédje a következőkben ismerteti a státust:

Aktívák				
Áru és más	Lovrin	Kisbecskerek	Kétfél	Összesen
Lombardirozott áru	4057067	2217169	675574	5949810
Malmi értékek	20 8712	1846657	—	3865370
Lomb. kib.	165500	—	—	165500
Rimessen lomb.	883425	—	—	883425
Követelések	2101665	1711885	148940	3962490
Átcedált köv.	2130017	2115247	506512	4751776
Cubioz köv.	1000000	164000	150000	1314000
	12356386	8054959	1481026	21892371

Passívák

Bankok áruval	1513713	1833800	—	3347513
Bankok rim.-kal fed.	2678909	1828208	737701	5239818
Creditul Industrial	—	1000000	—	1000000
Bank köv.	14442211	2869354	3803363	21114928
Privát köv. 10 ezren felül	1892790	2050691	221650	—
10 ezren alul	28000	—	25000	4248131
Elfogadványok	1000000	2050000	2400000	5450000
Különbözők	—	446652	299100	745750
Áruhitelezők	1116989	1677098	254547	4048664

Raktárárúkért:

Lovrin 1000 kg.-ig 7000 lejig	230828	—	—	—
3000 kg.-ig 20000 lejig	292710	—	—	—
3000 kg-on 20000 lejen felül	2262449	—	—	2785987
Kisbecskerek 1000 kg. 7000 lejig	—	168967	—	—
3000 kg.-ig 20000 lejig	—	314907	—	—
3000 kg-on 20000 lejen felül	—	1943596	—	2427470
Kétfél 1000 kg.-ig 7000 lejig	—	—	22981	—
3000 kg.-ig 20000 lejig	—	—	136620	—
3000 kg-on 20000 lejen felül	—	—	333338	492939
	25457599	16213273	8230330	49901202

DIANA

sós borszesz, vezérképviselőt „GEA” KRAYER. Főlerakat Balkán Impex, TIMIȘOARA.

A státus ismertetése után kiemeli azt a tényt, hogy nézete szerint egyelőre moratóriumot kellene adni a bajba jutott vállalatnak azzal, hogy az alatt az idő alatt felül lehessen vizsgálni a vállalat könyveit és előlehesen készíteni a likvidációt is.

A moratórium kérdésében a hitelezők közül többen szólaltak fel, míg a Reiter-konzern képviselőjében dr. Muth Gáspár beszélt a moratórium érdekében. Muth dr. beszéde után a hitelezők közül azok, akiknek Temesváron van a székhelyük, teljes egészében, míg azok a bankhitelezők, akiknek főintézetük nem Temesvárott van, a központ jóváhagyásáig elvben hozzájárultak a kéthónapra adandó moratóriumhoz. Ugyanekkor ki-mondották egy kontrol-bizottság megalakulását, amelybe be-választották Giurcaneanu és Löbl bankigazgatókat, Reitter dr. képviselőt, valamint dr. Duschak, dr. Schmitz ügyvédeket.

Consortiile streine se oferă să construiască locuințe ieftine în Ardeal

In ultimul timp au început mai multe consortii, ca să ne facă oferte pentru construire de locuințe ieftine în condițiuni de plată favorabile.

Comisia instituită pentru studierea ofertelor primite, și-a și făcut raportul, arătând avantajile pe cari le oferă consortiile americane, franceze, italiene și germane.

Consortiile se oferă să investească mai multe miliarde în construire, la cari se angajază.

Feltalálták a szintetikus mű-kaucsukot

Krep-gummi előállításához nem alkalmas a találmány

Az I. G. Farbenindustrie, amely kémiai cikkeivel egész világot, egy angol patentet vásárolt most meg, amelynek alapján szintetizált, kémiai uton előállított mógummit lehet készíteni. Kísérletek folytán ez csak bizonyos célokra felel meg, így például főképpen linoleum készítéséhez, amennyiben a linoleumhoz természetes nyersgummit, annak magas ára miatt, nehezen lehet felhasználni és linoleumot is csupán úgy lehet készíteni, hogy egy bizonyos mennyiségű naturgummit kell hozzáadni.

Teljesen használhatatlan e mógummi például az eddig használatos natur krep-cipőgummi pótlására, amely krep-gummit tudvalevőleg a legnemesebb ültetvényfákból nyernek és amely a legrugalmasabb és legtartósabb természetes gummi. Fel fogják tudni azonban használni e mógummit olyan cikkek készítéséhez, ahol nagyobb rugalmasság, nagyobb tartósság nem elengedhetetlenül fontos kellék.

Lipsa unei organizații forestiere se resimte pretutindeni

Realizarea organizării ajunge în fază favorabilă.
Declarațiile reprezentanților forestieri

Ancheta ziarului „Ardealul Economic“

Problema înființării unei organizații forestiere, zi de zi se apropie de realizare, avându-se în vedere, că lipsa unei organizații de branșe se resimte zi de zi mai mult.

Din anchetele întreprinse de „Ardealul Economic“ reiese clar, că, poate

niciodată nu s'a resimțit atât de mult necesitatea unei organizații forestiere ca acum,

când se reclamă urgent un front comun al reprezentanților forestieri, pentru apărarea intereselor de branșe și când este vorba și de comercializarea pădurilor statului.

În chestia înființării organizației atât de imperios de necesară nu au avut loc adunări până în prezent, dar în urma convorbirilor avute, totuși s'a ajuns la succese concrete. În urma acestor convorbiri a fost rugat de dl. Vilhelm Ban, ca să pregătească lucrările de organizare, ca unul, care cunoaște foarte bine chestiile de branșe și este cunoscut ca un reprezentant agil, care și-a creat un respectabil renume.

În continuarea anchetelor întreprinse în legătură cu ideea organizării, am mai primit de altfel și alte păreri. Dintre aceste păreri publicăm acum două.

Dl. Bernat Kelemen

directorul Industriei Forestiere din Călățele, ne declară următoarele:

— Este indiscutabil, că organizația este de o importanță vitală pentru branșa noastră. În urma convingerilor mele, în prezent problema nu mai culminează în întrebarea, dacă este sau nu nevoie de o organizație forestieră. Actualmente este vorba numai ca să se găsească

persoana agilă, care să aibă autoritatea necesară

pentru reprezentarea intereselor branșei și în juriul căreia să se concentreze toți reprezentanții branșei forestiere. Dacă o asemenea persoană avem la dispoziție, organizația se și poate înființa.

Dl. Dr. Nicolae Răcz

directorul societății pentru Exploatarea de Păduri ne-a declarat următoarele:

— Sincer vorbind, eu sunt unul dintre aceia, cari privesc din expectativă începerea organizației.

— Experiențele organizației din anul 1923 și acum sunt destul de reminiscente. Dar este întrebarea,

dacă guvernul cunoaște destul de bine importanța branșei forestiere

și întrucât va putea să-și îndeplinească menirea aceasta or-

ganizație?

— Până în prezent au fost prezentate guvernului serii întregi de memorii, cari însă au fost puse la dosar, fără rezoluții satisfăcătoare.

— Nu sunt pesimist și dacă sunt chiar în expectativă în prezent,

salut cu bucurie ideea înființării unei organizații forestiere,

ca și altă dată.

Megkezdték

az állami erdők commercializálásának előmunkálatait

Egy porosz erdőmérnök vezetése alatt szakértő bizottság készíti el a terveket — Hat hónap alatt kell elkészülnie a kitermelési tervezetnek — Felbecsülik az összes állami erdőségeket — Mit jelent a gyakorlatban a commercializálás

Az ország súlyos pénzügyi nehézségekkel küzd, indokolt tehát az, hogy a kormány az állami bevételeket szaporítani igyekszik. Az állam jövedelmének a növelése azonban csak addig a határig lehetséges, amíg az az adófizetők sérelme nélkül történhetik, mert az adózók teljesítőképeségének, minden erőszakos tulfeszítése könnyen válhatik gyújtóanyaggá a gazdasági helyzetnek ebben az elektromossággal tulfutott atmoszférájában.

A kormány commercializációs törvény által biztosított jog alapján most terve vette az állami erdőségeknek saját kezelésben történő kitermelését és a tervezet kidolgozására

három regáti és három erdélyi erdőigazgatóból álló bizottságot rendszeresített,

melynek a vezetője egy külön e célra meghívott porosz erdőmérnök. A bizottság már megkezdte az állami erdőségek megismerését és a végleges kihasználási tervezet hat hónap alatt kell beterjesztenie a miniszteriumnak.

Az állam tulajdonában levő erdőségek területe tudvalevőleg három és félmillió hektár és amennyiben rigorozusan betartja az erdőtörvénynek azt a rendelkezését, hogy csupán a vágásra abszolút érett

— Nu vreau să înșir toate problemele, cari reclamă necesitatea înființării organizației forestiere, ci mă mărginesc a aminti numai chestia transporturilor și a aprovizionărilor.

— Eu sunt de părerea, că nu importă, dacă

reînființăm vechea organizație sau înființăm alta nouă,

fiind important numai, ca organizația să-și ajungă scopul dorit.

Aci anunțăm, că în numărul trecut s'a atribuit o declarație dlui Ede Feld în mod greșit deoarece declarațiile acele ni le-a făcut dl. Dr. Ede Grünfeld, directorul general al Societății Forestiere din Lomaș.

esak azért lehetséges, mivel a több üzemág dacára is centralizálva vannak. vagy mert az irányítás egy kézben fut össze. De az orosz szovjet például, melynek más hatalmi eszközök, olcsó munkaerő és az emigrált arisztokráciától kisorsított óriási erdőrengetegek állnak rendelkezésére,

nem tudta a házikézelés elvét megalósítani,

holott a faipari üzemek méreteikben meg sem közelítették azt a vállalkozást, amit most a mi kormányunk tervez.

A legrendezettebb erdőgazdaság tudvalevőleg Németországban van, ahol az állam tulajdonát képező majdnem minden fatörzs törzskönyvezve van. Az is közismert tény, hogy az európai államok között Németországban vannak a legképzettebb erdőmérnökök, dacára ennek a német kormány

egyetlen fatörzset sem termel ki saját rezsiben,

hanem nyilvános árlejtésen bocsájtja azt áruba. A háboru előtti Ausztriának egy, Magyarországnak pedig három állami gőzfűrésztelepe volt, melyek kezdetben kísérleti célokat szolgáltak, később pedig vállalkozóknak adták bérbe.

Egy üzleti vállalkozás életében az üzleti konjunkturák állandóan hullámoznak. Egy hosszabb ideig tartó stagnálás **olyan horribilis kamatvesztéséget idézhet elő, hogy abban még a kincstár is elvérézhet.**

Még elképzelni sem tudjuk, hogy ilyen nagyszabású üzleti vállalkozáshoz honnan teremti elő az állam a szükséges kereskedelmi szervezetet. Hiszen az állami kezelésben levő vállalatok rentabilitását alkalmunk van látni a vasutnál, amely a képzett, évtizedes gyakorlattal bíró, szakértő személyzet ellenére is állandóan növekvő deficittel küzd.

Reméljük azonban, hogy az állami erdők saját rezsiben történő kitermelésének a terve nem jut tovább a tervezetés stádiumánál. Ez annál is kívánatos volna, mert ellenkező esetben két-három év múlva sok gőzfűrész lesz ócskavasként megszerezhető.

Feloszlott az épület-vasalás és pánt-gyárak kartellje

Ezelőtt egy évvel alakult meg a Socomet égisze alatt a romániai bevéső-zárak és pántok központi eladási irodája. A kartell érvénye június 15-vel megszűnt és az érdekelt körében tárgyalások indultak meg a kartell meghosszabbítása érdekében. A tárgyalások nem vezettek eredményre, aminek az oka elsősorban az volt, hogy az Unio szatmári vágongyár, amelynek tudvalevőleg egy hatalmas és modernül berendezett osztálya tömegcikké gyártásával foglalkozik, nem kapott megfelelő kvótát és így önállóan vette fel a versenyt a kartellel szemben. Vaskereskedelmi körökben a kartell felbomlását kedvezően ítélik meg, mivel a fellépő versenytől az árak kedvező kialakulását remélik.

„VICTORIA“

PRIMA FABRICĂ ARDELEANĂ DE PASMANTERIE ȘI ȘIRETURI
ELSŐ ERDÉLYI PASZOMÁNY ÉS ZSINOR/RUGYÁR
Târgu-Mureș—Marosvásárhely

Produce:

șireturi pentru ghețe, trese, șireturi de lama goufrate, șuilașuri și diferite articole de pasmanterie de prima calitate

Gyárt:

mindennemű cipőfűzőt, lámaszegőt, sujtást, tresset borítást és különböző speciális paszományárut elsőrangú kivitelben

Megjelent a „Korunk” juli-usugosztusi kettős száma

A Dienes László és Gaál Gábor szerkesztésében megjelenő „Korunk” eddigi szokásához híven az idén is a juliusi és augusztusi számát együtt jelentette meg. A valóban vaskos kötet hihetetlenül gazdag anyaggal rendelkezik. Tartalmát valóban nincs helyünk egész teljességében felsorolni. Nagyobb terjedelmű cikkei közül azonban mégis ki kell emelnünk Szántó Hugó: A világáther halála és feltámadása; Fábry Zoltán: Beteg Európa; Hay Gyula; Ponyvaláz; Doktor Sándor: Az osztálytársadalom előzményei; Illyés Gyula; A vallási újjáéledés; Elekes Miklós: Van-e pszichoanalitikus terapia; Gró Lajos: A munkáskultúra kialakulása; Vas István: Az irodalom marxi vizsgálata című tanulmányait. A szépirodalmi részben Kassák Lajos, Ludwig Renn és Nikolaj Ognyev írásait veszi az olvasó. A Kulturkrönika, a Világpolitikai problémák, a Szemle, a Folyóiratszemele és a Disputa rovatban több, mint ötven író több mint ötven cikkét kell megem-

litenünk, amely kivétel nélkül a mai Európa, illetve a mai magyarság szellemi életének aktuális eseményeivel foglalkoznak. A kettős szám ára 120 lei. A „Korunk” előfizetési ára egész évre 860, félévre 460, negyedévre 250 lei. Mutatványszámot ingyen küle a „Korunk” kiadóhivatala Cluj-Kolozsvár, Str. Regalá 16.

Felemelik a bor, sör és cujka illetékét és megadóztatják a szódavizet

Az új szeszadótörvénnyel kapcsolatosan a kormány elhatározta, hogy az ipari szesz adóját egyelőre változatlanul hagyja, nem emeli fel és nem szállítja le. Miután az ipari szesz jelenlegi magas adótételének érvényben tartása mellett nincs remény arra, hogy a kincstár bevétele a szeszadóból emelkedjék, mert az adótétel további fenntartása a fekete szesz további illegális versenyt támogatja alá, a kormány új bevételi forrásokat kíván teremteni a költségvetési hiányok fedezésére. Ertesülésünk szerint a kormány felemeli a bor, a sör és cujka illetékét, illetve fogyasztási adóját. A borpárlat és a cujka illetékét a jelenlegi 1

lej 50 baniról fokozkint 2 lejre fogják felemelni. A kormánynak további terve, hogy megadóztatja a szódavizet. A kisüvegek után 1 lej lesz a fogyasztási illeték, a nagyüvegek után pedig 1 lej 50 bani, esetleg 2 lej. Az új adótételeket, illetve fogyasztási adókat a kormány minisztertanács határozattal kívánja életbeléptetni. A szeszitalok és a szódaviz megadóztatása kérdésére még vizsgatérünk,

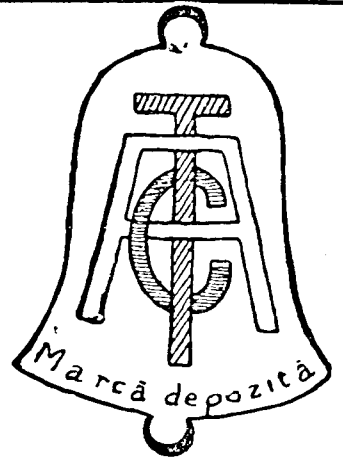
Regimul spirtului nu se modifică

Guvernul a renunțat să reglementeze, din nou, regimul spirtului, care va rămâne în forma lui actuală.

Veniturile, însă, pe care guvernul voia să le capete din modificarea regimului spirtului, venitori de care are nevoie pentru echilibrarea bugetului, le va cere dela viticultori urcând taxele la vin, bere și țuică. Această urcare, de 0.50 bani la grad, va intra în vigoare, printr'o decizie ministerială.

Citiți

„Lemnul”

Cuacenaștă mărcă este prevăzută
fiecăre obiect de argint și lux fa-
bricat în fabrica

„TACĂMUL” din
CLUJ.

•••••

Finetă de 800!

Fabricațiile se pot procura în prăvăliile de
bijuterii mai bune. Numai pentru revanzatori.
„Tacămul” fabrică de argint și lux fa-
bricat în fabrica, Cluj,
Str. N. Iorga No. 11/A. — Telefon: 4-82.
Adresa telegrafică: „Tacămul”

Ardealul Economic Erdélyi Közgazdaság

hirdetési árai:

Cimlapon cm²-ként Lei 20.—
Szöveg között cm²-
ként — — Lei 15.—
Többi hirdetési ol-
dalon — — Lei 10.—
Egy garmond sor Lei 80.—

„CARMEN”

FABRICA DE GHETE SOCIETATE ANONIMĂ
ORADEA

Ajánlja női luxus, trotteur és gyermekcipő gyártmányait

Adresa telegrafică „CARMENSHOE”

Prima Fabrică de Electricitate Română S. A.
Első Romániai Elektromosgyár Rt.
Cluj-Kolozsvár, III., Strada Călugărițelor No. 1
(Apăca-utca, Erzsébet-fürdő.)

Saját gyártmányu szerelési és
magasfeszültségű anyagok. Mü-

szerek: Hartmann & Braun.

Szénkefék: Sächsische Dina-

mobürstenfabrik. Motorok

Bayerische Motorenwerke

Adr. Telegr.: RELAIS. - Sürgöncim: RELAIS

Kolozsvári Takarékpénzt. és Hitelbank Részvénytárs.

Cluj, Piața Unirii (Mátyás király-tér) 7

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár
Marosvásárhely és Nagyváradon. — :-

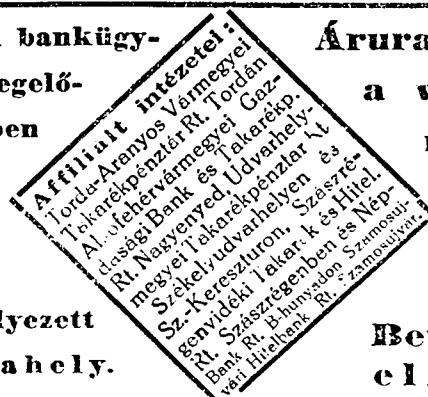
Saját tőkéi 85 millió lej

Minden banküg-
letet legelő-
nyösebben
végez.

Áruraktárai
a vasut
mellett

Engedélyezett
devizahely.

Betéteket
elfogad

„Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság”

Organ al Industriei, Comerțului și Finanței din Ardeal și Banat.

Redacția și Administrația: — Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Cluj, Strada Minerva No. 7. :-: Telefon: 4-44.

Director și răspunzător:
Igazgató és felelős szerk.:

TRAIAN CHIRILĂ

Abonamente — Előfizetési árak:

tará pe un an . . . {
Pentru particulari, comercianți și industriași 1200 lei
Pentru bănci și instituțiuni financiare . . . 2000 lei
Magánosoknak, kereskedők és gyárosoknak 1200 lei
Bankoknak és pénzintézeteknek . . . 2000 lei
Belföldön egész évre {
Pentru străinătate } 1500 lei.
Külföldre . . . }

Jumătate an { 600 lei
1200 lei
Félévre . . . { 600 lei
1200 lei

Anunțuri — Hirdetések:

Pagina l. a. cm². } 20 lei
Cimlapon l. oldalon cm²-ként . . . }
In text } 15 lei
Szövegdalton }
Un sir garmond } 80 lei
Egy garmond sor }

Industria Textilă Arădană Soc. A.

Telefon: 7-58.

Cea mai mare fabrică
de Textile din Ardeal

Erdély legnagyobb
textilgyára Arad.

Telefon: 7-58.

Aradi Textilgyár Részvénytársaság

CASA NOASTRĂ

SOCIETATE ANONIMA PENTRU BANCA,
COMERȚ ȘI INDUSTRIE

Capital și rezerve
Lei 73.400.000

Sediul Social : Satu-Mare.

Sucursale :

BAIA-MARE, CAREI, SIGHET și VALEA LUI
MIHAL.

Afiliațiuni :

„UNIO”, Fabrica de vagoane S. A. SATU-MARE.
Soc. Anon. Pentru Importul de Fierărie, Satu-Mare

Nem trükk! Valóság!

Kedves, barátságos, tiszta szoba árból

20%

Bőséges, ízletes házi étkezési árból

10%

engedményt kap Ön, mint ezen lap előfizetője.

Budapesten a

PARK-Nagyszállodában

VIII., Baross-tér 10. szám.

FONDAT IN ANUL 1812

J. SI C. KIMMEL S. P. A.

TIMISOARA

Instalație proprie pentru fabricarea:
TUICĂ, SLIVOVITZ ȘI COGNAC

Fabrică de licheruri
Fabrică de butoaie

Mare deposit de vinuri și țuică en gros!

MÁRCIUSI

B
A
K

DREHER
HAGGENMACHER
SÖRÖK

D
A
C
I
A

SZENT GYÖRGY

Mezőgazdasági Bank

és Takarékpénztár Rt.

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii No. 9.
Fiókiintézet: Dej-Dés, Jibou-Zsibó, Beclean-Bethlen

Saját tőkési **36** millió lej

Minden bankügyletet legelőnyösebben vé-
gez. — Engedélyezett devizahely. — At-
utalás a bel- és külföld bármely piacára.